

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного
факультету
 Юрій БІДЗІЛЯ
«16» вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕРЕКЛАД СЛОВАЦЬКОЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька
Освітня програма	Словацька мова та література
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська, словацька

Робоча програма навчальної дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035. Філологія предметної спеціальності (спеціалізації) 035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-словацька освітньої програми «Словацька мова та література».

Розробники: Буднікова Л. Т., доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології, Петріца Н. М., доцент, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри словацької філології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Наталія ПЕТРИЦА

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від 16 вересня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	2	1
	Лекції:	
	22	10
	Практичні (семінарські):	
	20	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології» є формування та вдосконалення навичок перекладу суспільно-політичної термінології, виконання письмового та усного послідовного перекладу текстів політичного спрямування. У межах курсу розглядається специфіка суспільно-політичної термінології, особливості вибору прийомів та засобів перекладу текстів на політичну тематику, граматичні та стилістичні особливості перекладу, використання перекладацьких трансформацій для досягнення адекватності перекладу із застосуванням сучасних інформаційних технологій при перекладі.

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», вивчення дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК 03, ЗК 06, ЗК 08) та фахових компетентностей (ФК06, ФК07):

ЗК03 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації зрізних джерел.

ЗК06 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК06 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК07 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології» не передбачає передумов, оскільки це вибіркова дисципліна і не зазначена в структурно-логічній схемі ОП.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Словацька мова та література», вивчення навчальної дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	ПРН02
Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).	ПРН10.
Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної	ПРН16

філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог	
--	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Переклад словацької суспільно-політичної термінології»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
вміти вільно володіти українською та словацькою мовами, письмово та усно комунікувати цими мовами, презентувати результати досліджень українською та словацькою мовами;	ПРН02
вміти вільно перекладати тексти суспільно-політичного характеру зі словацької мови українською мовою та навпаки;	ПРН10.
вміти розуміти та перекладати усно та письмово тексти суспільно-політичної тематики, відрізняти правові та політичні особливості, національно-специфічні риси Словацької Республіки від інших держав, міти перекладати або транспонувати лінгвореалії; знати політичні реалії Словацької Республіки у формі текстів із основною термінологічною лексикою; про основні види права у СК, використовувати теоретичні відомості на конкретному матеріалі словацької мови.	ПРН16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

1. Виконання перекладу текстів.
2. Презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань; самостійна робота, виступи на практичних заняттях; індивідуальне, групове та фронтальне опитування. Методи поточного контролю: усний, письмовий, практичний, комп'ютерний і самоконтроль. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних заняттях, під час індивідуальних та групових консультацій тощо.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3				20	50	100
10	10	10						

T1, T2, T3 – теми.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	T7			20	50	100
5	5	10	10					

T4, T5, T6, T7 – теми.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	30	10	30
Презентація	1	10	1	10
Переклад тексту	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі студенти. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати модульної контрольної роботи (МКР) та поточного контролю під час практичних занять, самостійної роботи.

МКР складається з 5 завдань по 10 балів, у яких студент повинен виконати вправи на переклад суспільно-політичних термінів українською мовою та навпаки.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання (50 б.) і результату модульної контрольної роботи (50 б.) Максимальна оцінка – 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до

показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Відповідно до «**Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті**» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який: - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Особливості перекладу суспільно-політичних текстів

Тема 1. Розвиток словацької суспільно-політичної терміносистеми.

Будова суспільно-політичних термінів. Характерні риси суспільно-політичних термінів. Особливості перекладу суспільно-політичних термінів. Словники та термінологічні бази суспільно-політичної лексики.

Тема 2. Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів.

Особливості перекладу термінів, які стосуються політичної системи Словацької Республіки. Переклад термінів законодавчої, виконавчої та судової влади Словаччини. Переклад термінів політичної системи Європейського Союзу, міжнародних організацій.

Тема 3. Синтаксичні особливості суспільно-політичних текстів.

Синтаксичні конструкції суспільно-політичного тексту. Вимоги до перекладу суспільно-політичного тексту. Фонові знання перекладача в певних галузях політики як запорука якісного перекладу. Переклад скорочень у суспільно-політичних текстах.

Модуль 2

Перекладацькі трансформації

Тема 4. Лексичні перекладацькі трансформації.

Види лексичних трансформацій при перекладі суспільно-політичної термінології. Конкретизація, генералізація, зміщення, додавання та вилучення при перекладі суспільно-політичної лексики.

Тема 5. Граматичні перекладацькі трансформації.

Типи граматичних трансформацій при перекладі суспільно-політичної лексики. Синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), членування (внутрішнє та зовнішнє), інтеграція, транспозиція, заміна (форм числа іменників, форми та часу дієслова; способу дієслова; частин мови), додавання, вилучення експлікація або описовий переклад суспільно-політичної лексики.

Тема 6. Синтаксичні перекладацькі трансформації.

Види синтаксичних трансформацій при перекладі суспільно-політичної лексики. Нульова трансформація, перестановка, заміна і трансформація синтаксичних конструкцій при перекладі суспільно-політичних текстів.

Тема 7. Переклад власних назв у суспільно-політичних текстах.

Основні види суспільно-політичних реалій. Переклад назв політичних партій, блоків, громадських організацій, одиниць позначення особливостей державного устрою, назви міст, областей, обласних центрів, назв суспільно-політичних рухів, подій, їхніх учасників.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Розвиток словацької суспільно-політичної терміносистеми.	14	2	2			10
Тема 2. Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів.	18	4	4			10
Тема 3. Синтаксичні особливості суспільно-політичних текстів.	18	4	4			10
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	52	12	10			30
2-й семестр						
Модуль 2						
Тема 4. Лексичні перекладацькі трансформації.		2	2			12
Тема 5. Граматичні перекладацькі трансформації.		2	2			12
Тема 6. Синтаксичні перекладацькі трансформації.		2	2			12
Тема 7. Переклад власних назв у суспільно-політичних текстах.		2	4			12
Модульна контрольна робота		2				
Разом за модуль	68	10	10			48
Разом за семестр	120	22	20			78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Розвиток словацької суспільно-політичної терміносистеми.	18	2				16
Тема 2. Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів.	17	2	1			14
Тема 3. Синтаксичні особливості суспільно-політичних текстів.	17	2	1			14
Разом за модуль	52	6	2			44
2-й семестр						
Модуль 2						
Тема 4. Лексичні перекладацькі трансформації.	17	1				16
Тема 5. Граматичні перекладацькі трансформації.	17	1				16
Тема 6. Синтаксичні перекладацькі трансформації.	17	1				16
Тема 7. Переклад власних назв у суспільно-політичних текстах.	17	1				16
Разом за модуль	68	4				64
Разом за семестр	120	10	2			108

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Розвиток словацької суспільно-політичної терміносистеми.	2	
2	Тема 2. Жанрово-стилістичні особливості суспільно-політичних текстів.	4	1
3	Тема 3. Синтаксичні особливості суспільно-політичних текстів.	4	1
4	Тема 4. Лексичні перекладацькі трансформації.	2	
5	Тема 5. Граматичні перекладацькі трансформації.	2	
6	Тема 6. Синтаксичні перекладацькі трансформації.	2	
7	Тема 7. Переклад власних назв у суспільно-політичних текстах.	2	
	Разом	20	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Переклад посад, безеквівалентної лексики та реалій.	10	16
2	Специфіка перекладу фразеологізмів у суспільно-політичних текстах.	10	14
3	Абревіатури та скорочення у суспільно-політичних текстах.	10	14
4	Суспільно-політичні словники та термінологічні бази. Електронні словники.	12	16
5	Переклад текстів публіцистичного стилю.	12	16
6	Еквівалентність та адекватність. Проблема оцінки якості суспільно-політичного перекладу.	12	16
7	Типові помилки у перекладацьких трансформаціях суспільно-політичних текстів	12	16
	Разом	78	108

6.5. Індивідуальні завдання

Студенти отримують на переклад тексти суспільно-політичного характеру.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Технічні засоби: проектор.
2. Обладнання: комп'ютерний клас.
3. Програмне забезпечення: інформаційні технології та засоби електронного навчання: Microsoft Office; Microsoft Excel; система електронного навчання Moodle; електронна пошта (<http://gmail.com> і ін.) на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Буднікова Л.Т., Петрица Н.М. Переклад словацької суспільно-політичної термінології: навчальний посібник для студентів 1 курсу ОС магістр галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.036. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - словацька». Ужгород: ФОП Олеоленко Л.О., 2023. 51 с.
2. Vertanová, S. – Štubňa, P. – Andoková, M. et al. Tlmočník ako rečník: učebnica pre študentov tlmočnictva. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2020.

Допоміжна

1. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: НОВА КНИГА, 2010.
2. Карабан В.І. Практика перекладу публіцистичних текстів (англо-укр. та укр.-англ. напрямки) // Карабан В.І. Вінниця: НОВА КНИГА, 2017.
3. Поворознюк Р., Колодій Б. Громадський переклад як новий освітній напрямок у спеціалізованих ВНЗ України /Переклад і мова: компаративні студії. К.: Логос, 2019. С. 124-126.
4. Djovčoš M., Šveda, P. Mýty a fakty o preklade a tlmočení na Slovensku. Bratislava: Veda, 2017.
5. Kredátusová J. Súdny preklad v praxi: dokumenty trestného práva (ukrajinsko-slovenský aspekt): vysokoškolská učebnica. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove Filozofická fakulta, 2020. 148 s.
6. Fedorko, M. Učebnica a cvičebnica tlmočenia 1. Prešov: Prešovská univerzita, 2017.
7. Šveda, P. Tlmočenie v teórii a praxi. Bratislava: Stimul, 2021.

Інформаційні ресурси

1. Slovníkový portál Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV. URL: <https://slovník.juls.savba.sk/>
2. Slovenská reč. URL: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/>

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20²⁵/20²⁴ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «30» серпня 2023 р. Завідувач кафедри [підпис] Петуца У.М.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)